Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MANUELA KAMPOSA SANČESA-BORDONAS [*MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA*]

SECINĀJUMI,

sniegti 2022. gada 24. novembrī[1]

Lieta C-234/21

***Défense Active des Amateurs d'Armes ASBL*,**

NG,

WL

pret

Conseil des ministres

(*Cour constitutionnelle* (Konstitucionālā tiesa, Beļģija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesību aktu tuvināšana – Šaujamieroču iegādes un glabāšanas kontrole – Aizliegtie šaujamieroči – Direktīva 91/477/EEK – 7. panta 4.a punkts – Pārejas režīms noteiktiem pusautomātiskiem šaujamieročiem – Valstu tiesību neesamība noteikt pārejas režīmu tukšo patronu ieročiem – 1. panta 1. punkta 1) apakšpunkts – Šaujamieroča jēdziens – Atļaujas nepieciešamība tukšo patronu ieroču glabāšanai – Spēkā esamība – Vienlīdzība likuma priekšā – Tiesības uz īpašumu

1. Prasības par Ieroču likuma reformu[2] ietvaros *Cour constitutionnelle* (Konstitucionālā tiesa, Beļģija) ir šaubas par to, vai ir spēkā Direktīvas 91/477/EEK[3] 7. panta 4.a punkts, kas ieviests ar Direktīvu (ES) 2017/853[4] un šīs reformas ceļā transponēts Beļģijas tiesību sistēmā.

2. Saskaņā ar šo likumdošanas reformu 2019. gadā Beļģijā tika aizliegti noteikta veida pusautomātiskie ieroči, kuru iegāde un glabāšana līdz tam bija atļauta. Savukārt šie paši ieroči, ja tie bija likumīgi iegādāti un reģistrēti pirms 2017. gada 13. jūnija, joprojām bija atļauti pārejas laikā un ar konkrētiem nosacījumiem saskaņā ar Direktīvas 91/477 jaunā 7. panta 4.a punkta dalībvalstīm piedāvāto iespēju.

1 Oriģinālvaloda – spāņu.

2 *Loi du 5 mai 2019 portant des dispositions diverses en matière pénale et en matière de cultes, et modifiant la loi du 28 mai 2002 relative à l'euthanasie et le Code pénal social* (2019. gada 5. maija Likums par dažādiem noteikumiem krimināltiesību jomā un reliģiskajos jautājumos un ar ko groza 2002. gada 28. maija Likumu par eitanāziju un Sociālo krimināLkodeksu; 2019. gada 24. maija *Moniteur belge*, 50023. lpp.; turpmāk tekstā – "2019. gada 5. maija likums"). Ar to tika grozīts *Loi du 8 juin 2006 réglant des activités économiques et individuelles avec des armes* (2006. gada 8. jūnija Likums par saimniecisko un individuālo darbību ar ieročiem; 2006. gada 9. jūnija *Moniteur belge*; 29840. lpp.; turpmāk tekstā – "Ieroču likums").

3 Padomes Direktīva (1991. gada 18. jūnijs) par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli (OV 1991, L 256, 51. lpp.). Tā tika atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2021/555 (2021. gada 24. marts) par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli (OV 2021, L 115, 1. lpp.).

4 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2017. gada 17. maijs), ar ko groza Padomes Direktīvu 91/477/EEK par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli (OV 2017, L 137, 22. lpp.).

3. Taču šajā pantā noteiktais pārejas režīms netiek piemērots attiecībā uz pusautomātisko ieroču, kas ir pārveidoti par ieročiem tukšu patronu, kairinošu vielu, citu aktīvu vielu vai pirotehnisku patronu izšaušanai vai pārveidoti par salūta vai akustisko ieroci, īpašniekiem.

4. *Cour constitutionnelle* (Konstitucionālā tiesa) vēršas Tiesā, lūdzot to lemt par Direktīvas 91/477 7. panta 4.a punkta spēkā esamību. Tā uzskata, ka tas varētu būt pretrunā tiesībām uz vienlīdzību likuma priekšā, tiesībām netikt diskriminētiem un tiesībām uz īpašumu, kas ir nostiprinātas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") attiecīgi 20., 21. un 17. pantā, kā arī tiesiskās paļāvības aizsardzības principam.

I. Atbilstošie tiesību akti

A. Savienības tiesības. Direktīva 91/477

5. Direktīvas 1. pantā ir noteikts:

"1. Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

1) "šaujamierocis" ir jebkurš pārnēsājams ierocis ar stobru, kurš šaujampulvera iedarbības rezultātā raida, ir paredzēts vai var tikt pārveidots, lai raidītu šāviņu, lodi vai lādiņu, izņemot gadījumus, kad tas ir izslēgts no minētās definīcijas kāda I pielikuma III daļā uzskaitītā iemesla dēļ. Šaujamieroči ir klasificēti I pielikuma II daļā.

   Priekšmetu uzskata par tādu, ko iespējams pārveidot, lai tas šaujampulvera iedarbības rezultātā raidītu šāviņu, lodi vai lādiņu, ja:

   a) tam ir šaujamieroča izskats; un

   b) sakarā ar tā konstrukciju vai materiālu, no kura tas izgatavots, to var šādi pārveidot;

2) "būtiska daļa" ir stobrs, rāmis, pastobrs, tostarp attiecīgā gadījumā gan augšējais, gan apakšējais pastobrs, slīdnis, cilindrs, sprūds vai aizslēgs, kuri, būdami atsevišķi priekšmeti, ir ietverti to šaujamieroču kategorijā, kam tie ir uzliekami vai uzlikti;

[..]

4) "trauksmes un signālieroči" ir ierīces ar čaulīšu turētāju, kuras paredzētas vienīgi tukšu patronu, kairinošu vielu, citu aktīvu vielu vai pirotehniskas signālmunīcijas izšaušanai un kuras nevar pārveidot šaušanai vai lodes vai lādiņa izsviešanai no stobra kanāla šaujampulvera iedarbības rezultātā;

5) "salūta un akustiskie ieroči" ir šaujamieroči, kas īpaši pārveidoti tikai tukšu patronu izšaušanai, lai izmantotu, piemēram, teātra izrādēs, fotosesijās, filmu un televīzijas ierakstiem, vēsturisku notikumu uzvedumos, parādēs, sporta pasākumos un apmācībā;

6) "dezaktivēti šaujamieroči" ir šaujamieroči, kas padarīti neatgriezeniski nelietojami ar dezaktivēšanas palīdzību, nodrošinot, ka visas attiecīgā šaujamieroča būtiskās daļas ir padarītas neatgriezeniski nelietojamas un nenoņemamas, neaizvietojamas vai nemodificējama[s] tādā veidā, kas nodrošinātu iespēju kaut kādā veidā reaktivēt attiecīgo šaujamieroci;

[..]".

6. Minētās direktīvas 3. pants noteic:

"Dalībvalstis savos tiesību aktos var pieņemt noteikumus, kas ir stingrāki nekā šajā direktīvā noteiktie [..]".

7. Tās 6. pantā ir noteikts:

"1. Neskarot 2. panta 2. punktu, dalībvalstis veic visus nepieciešamos pasākumus, lai aizliegtu A kategorijā klasificēto šaujamieroču, būtisko daļu un munīcijas iegādi un glabāšanu. Tās nodrošina, ka minētie šaujamieroči, būtiskās daļas un munīcija, kas tiek nelikumīgi turēti, pārkāpjot minēto aizliegumu, tiek konfiscēti.

2. Kritiskās infrastruktūras, kravu komercpārvadājumu, augstas vērtības konvoju un ierobežotas piekļuves telpu drošībai, kā arī valsts aizsardzībai, izglītības, kultūras, pētniecības un vēsturiskiem mērķiem un neskarot 1. punktu, valsts kompetentās iestādes atsevišķos izņēmuma gadījumos pienācīgi pamatotā veidā var piešķirt atļaujas attiecībā uz šaujamieročiem, būtiskām daļām un munīciju, kas klasificēti A kategorijā, ja tas nav pretrunā sabiedriskajai drošībai vai sabiedriskajai kārtībai.

[..]

6. Dalībvalstis var atļaut šaušanas sportistiem iegādāties un glabāt pusautomātiskos šaujamieročus, kas klasificēti A kategorijas 6. vai 7. punktā, ievērojot šādus nosacījumus:

[..]".

8. Tās pašas direktīvas 7. panta 4.a punkts noteic:

"Dalībvalstis var izlemt apstiprināt, atjaunot vai pagarināt atļaujas pusautomātiskajiem šaujamieročiem, kuri klasificēti A kategorijas 6., 7. vai 8. punktā, attiecībā uz šaujamieroci, kas bija klasificēts B kategorijā un likumīgi iegādāts un reģistrēts pirms 2017. gada 13. jūnija, ievērojot pārējos šīs direktīvas nosacījumus. [..]

[..]"

9. Minētās direktīvas I pielikuma II daļā ir teikts:

"II. Piemērojot šo direktīvu, šaujamieročus klasificē šādās kategorijās:

A.

A kategorija – Aizliegtie šaujamieroči

1. Sprāgstošas militārās raķetes un granātmetēji.

2. Automātiskie šaujamieroči.

3. Šaujamieroči, kas nomaskēti par citiem priekšmetiem.

4. Munīcija ar bruņusitējām, sprāgstošām vai aizdedzinošām lodēm un lodes šādai munīcijai.

5. Pistoļu un revolveru munīcija ar lodēm, kuras pēc saskarsmes izplešas, un lodes šādai munīcijai, izņemot ieročus medībām vai šaušanai mērķī personām, kam ir tiesības tos lietot.

6. Automātiski šaujamieroči, kuri ir pārveidoti par pusautomātiskiem šaujamieročiem, neskarot 7. panta 4.a punktu.

7. Jebkuri no turpmāk norādītajiem pusautomātiskajiem šaujamieročiem ar patronām, kurām uzsitiens notiek pa patronas centrālo kapsulu:

   a) īsstobra šaujamieroči, ar kuriem var izšaut vairāk nekā 21 patronu bez pārlādēšanas, ja:

      i) lādējamā ierīce ar tilpumu, kas pārsniedz 20 patronas, ir daļa no minētā šaujamieroča; vai

      ii) šaujamierocim ir pievienota noņemama lādējamā ierīce ar tilpumu, kas pārsniedz 20 patronas;

   b) garstobra šaujamieroči, ar kuriem var izšaut vairāk nekā 11 patronas bez pārlādēšanas, ja:

      i) lādējamā ierīce ar tilpumu, kas pārsniedz 10 patronas, ir daļa no minētā šaujamieroča; vai

      ii) šaujamierocim ir pievienota noņemama lādējamā ierīce ar tilpumu, kas pārsniedz 10 patronas.

8. Pusautomātiski garstobra šaujamieroči (t.i., šaujamieroči, ko sākotnēji bija paredzēts izmantot balstā pret plecu), kuru stobrus saliekot vai sabīdot vai kuru stobrus noņemot bez darbarīku izmantošanas, tos var saīsināt līdz garumam, kas nepārsniedz 60 cm, nezaudējot to funkcionalitāti.

9. Jebkurš šīs kategorijas šaujamierocis, kas ir pārveidots par ieroci tukšu patronu, kairinošu vielu, citu aktīvu vielu vai pirotehnisku patronu izšaušanai vai pārveidots par salūta vai akustisko ieroci.

[..]"

B. Beļģijas tiesības. Ieroču likums[5]

10. Likuma 3. panta 1. punkts noteic:

"Par aizliegtiem ieročiem tiek uzskatīti:

[..]

19° automātiski šaujamieroči, kuri ir pārveidoti par pusautomātiskiem šaujamieročiem;

20° pusautomātiski garstobra šaujamieroči, kuru stobrus saliekot vai sabīdot vai kuru stobrus noņemot bez darbarīku izmantošanas, tos var saīsināt līdz garumam, kas nepārsniedz 60 cm, nezaudējot to funkcionalitāti".

11. Šā likuma 3. panta 4. punkts noteic:

"Šaujamieroči, kas ir pārveidoti par ieročiem tukšu patronu, kairinošu vielu, citu aktīvu vielu vai pirotehnisku patronu izšaušanai vai pārveidoti par salūta vai akustisko ieroci, un šaujamieroči, kas nav pārveidoti šajā nolūkā un kas tiek lietoti vienīgi iepriekš minēto patronu vai vielu izšaušanai, paliek kategorijā, kurā tie tika klasificēti, pamatojoties uz 1. un 3. punktu".

12. Saskaņā ar šā likuma 45/2. pantu:

"Personas, kuras pirms 2017. gada 13. jūnija ir likumīgi iegādājušās un reģistrējušas 3. panta 1. punkta 19. un 20. apakšpunktā minētu ieroci vai nu ar atļauju, vai reģistrējot, pamatojoties uz medību atļauju, apsardzes darbinieka sertifikātu vai šaušanas sportista licenci, vai reģistrējot licencētas personas reģistrā, var turpināt glabāt šo ieroci ar nosacījumu, ka ir izpildīti pārējie tiesiskie nosacījumi par ieroču glabāšanu. Šo ieroci var nodot tikai tiem šaušanas sportistiem, kas minēti 27. panta 3. punkta ceturtajā daļā, un šim nolūkam licencētiem ieroču tirgotājiem, kolekcionāriem vai muzejiem. Šaujamieroci var arī dezaktivēt saskaņā ar 3. panta 2. punkta 3. apakšpunktu vai arī to var nodot."

II. Fakti, pamattiesvedība un prejudiciālais jautājums

13. 2019. gada 22. novembrī asociācija *Défense Active des Amateurs d'Armes ASBL* un divas privātpersonas cēla prasību *Cour constitutionnelle* (Konstitucionālā tiesa) par vairākiem 2019. gada 5. maija likuma pantiem[6], kas groza Ieroču likumu, ar kuru Beļģijas tiesībās tika transponēta Direktīva 2017/853.

14. Iesniedzējtiesa norāda, ka Beļģijā pusautomātiskie ieroči, kas pārveidoti par ieročiem tukšu patronu izšaušanai, bija pieejami brīvā tirdzniecībā. Ar 2019. gada 5. maija likuma 153. panta 5. punkta un 163. panta spēkā stāšanos[7] personas, kas bija iegādājušās šā veida ieročus, kļuva par īpašniekiem aizliegtam ierocim vai ierocim, kuram nav nepieciešamās atļaujas, tādēļ to nevar legalizēt, jo minētā atļauja principā ir jāsaņem pirms tā iegādes.

5 Šie panti tiek citēti redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 2019. gada 5. maija likumu.

6 Šajā lietā apstrīdēts tika minētā likuma 153. panta 5. punkts saistībā ar 163. pantu, kas grozīja attiecīgi Ieroču likuma 3. panta 4. punktu un 45/2. pantu.

7 Tas stājās spēkā 2019. gada 3. jūnijā.

15. Savukārt uz oriģinālo (nepārveidoto) pusautomātisko šaujamieroču īpašniekiem, kas tos bija likumīgi iegādājušies un reģistrējuši pirms 2017. gada 13. jūnija, attiecas pārejas režīms, kas ļauj tiem ieročus paturēt [8].

16. *Cour constitutionnelle* (Konstitucionālā tiesa) skaidro, kā Direktīva 2017/853 sabiedrības drošības aizsardzības apsvērumu dēļ grozīja Direktīvu 91/477 un iekļāva pusautomātiskos ieročus aizliegto šaujamieroču sarakstā (A kategorija, 6.–8. punkts). Līdzīgu iemeslu dēļ ieroči, kas pārveidoti tikai tukšu patronu izšaušanai, tika pievienoti šim pašam sarakstam A kategorijas 9. punktā [9].

17. Šis grozījums:

– atļāva dalībvalstīm noteikt pārejas režīmu, kas attiecas tikai uz to pusautomātisko ieroču, kas ir klasificēti A kategorijas 6.–8. punktā, īpašniekiem, ja vien šie ieroči ir likumīgi iegādāti un reģistrēti pirms 2017. gada 13. jūnija;

– neatļāva dalībvalstīm noteikt šo pārejas režīmu attiecībā uz personām, kas bija iegādājušās šos pašus ieročus, ja šie ieroči ir pārveidoti tukšu patronu izšaušanai.

18. Tādējādi, ja ieroči, gan pusautomātiskie (A kategorija, 6.–8. punkts), gan tādi, kas pārveidoti tukšu patronu izšaušanai (A kategorija, 9. punkts), bija iegādāti *pēc* 2017. gada 13. jūnija, attieksme pret to īpašniekiem ir vienlīdz nelabvēlīga, jo uz šiem ieročiem neattiecas nekāds pārejas režīms [10].

19. Savukārt attieksme pret A kategorijas 6.–8. punkta pusautomātisko ieroču īpašniekiem ir nevienlīdzīga salīdzinājumā ar attieksmi pret A kategorijas 9. punkta ieroču īpašniekiem, ja gan vieni, gan otri tos ir iegādājušies *pirms* 2017. gada 13. jūnija. Uz pirmajiem attiecas pārejas režīms, uz otrajiem tas neattiecas.

20. Iesniedzējtiesa uzskata, ka no sprieduma Čehijas Republika/Parlaments un Padome nav iespējams noteikt, vai šī atšķirīgā attieksme atbilst vienlīdzības un diskriminācijas aizlieguma principam, kā arī tiesiskās paļāvības principam un tiesībām uz īpašumu [11].

[8] Direktīva 2017/853 paredz to pašu shēmu attiecībā uz I pielikuma II daļas B un C kategoriju tukšo patronu ieročiem (uz kuriem attiecas attiecīgi atļauja un deklarēšana), tādējādi uz katru ieroci attiecas tas režīms (aizliegums, atļauja vai deklarēšana), kas tam bija piemērojams pirms tā pārveidošanas par tukšo patronu ieroci. Tā kā iesniedzējtiesas šaubas attiecas tikai uz aizliegtajiem ieročiem, pievērsīšu uzmanību A kategorijas 9. punktam, neņemot vērā B kategorijas 8. punktu un C kategorijas 5. punktu.

[9] Lai gan 9. punktā ir minēts "jebkurš šīs [A] kategorijas šaujamierocis, kas ir pārveidots par ieroci tukšu patronu, kairinošu vielu, citu aktīvu vielu vai pirotehnisku patronu izšaušanai vai pārveidots par salūta vai akustisko ieroci", šajā lietā uzmanība tiek vērsta tikai uz ieročiem, kas ir pārveidoti tukšu patronu izšaušanai (iesniedzējtiesas nolēmuma B.14. punkts). Tāpēc šajā lietā, ja vien nav noteikts citādi, ar atsauci uz A kategorijas 9. punktu ir domāti tikai tukšo patronu ieroči.

[10] *Cour constitutionnelle* (Konstitucionālā tiesa) atzīst, ka šo ieroču pilnīgs aizliegums *no 2017. gada 13. jūnija* bija paredzams kopš Direktīvas 2017/853 publikācijas. Pamatojoties uz 2019. gada 3. decembra spriedumu Čehijas Republika/Parlaments un Padome (C-482/17, EU:C:2019:1035; turpmāk tekstā – "spriedums Čehijas Republika/Parlaments un Padome"), tā atzina šo aizliegumu par saderīgu ar tiesībām uz īpašumu un tiesiskās paļāvības aizsardzību.

[11] *Cour constitutionnelle* (Konstitucionālā tiesa) uzskata, ka spriedumā Čehijas Republika/Parlaments un Padome bija analizēta tikai pārejas režīma neesamība A kategorijas 6.–8. punkta ieročiem, kas bija iegādāti *pēc* 2017. gada 13. jūnija (iesniedzējtiesas nolēmuma B.18.3. punkts). Šajā lietā tiek apspriesta arī tā pati pārejas režīma neesamība A kategorijas 9. punkta ieročiem, kas iegādāti *pirms* minētā datuma.

21. Šajos apstākļos *Cour constitutionnelle* (Konstitucionālā tiesa) uzdod Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai ar Direktīvas 91/477/EEK 7. panta 4.a punktu, lasot to kopā ar šīs pašas direktīvas I pielikuma II daļas A kategorijas 6.–9. punktu, ir pārkāpts [..] Hartas 17. panta 1. punkts, 20. un 21. pants un tiesiskās paļāvības aizsardzības princips, jo tajā dalībvalstīm nav atļauts paredzēt pārejas noteikumus attiecībā uz A9 kategorijas šaujamieročiem, kuri tikuši likumīgi iegādāti un reģistrēti līdz 2017. gada 13. jūnijam, lai gan tajā ir atļauts paredzēt pārejas noteikumus attiecībā uz A6 līdz A8 kategorijas šaujamieročiem, kas tikuši likumīgi iegādāti un reģistrēti līdz 2017. gada 13. jūnijam?"

III. Tiesvedība Tiesā

22. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu tika reģistrēts Tiesā 2021. gada 12. aprīlī.

23. Rakstveida apsvērumus ir iesniegušas prasītāja asociācija, NG un WL, Beļģijas valdība, Padome, Parlaments, kā arī Eiropas Komisija. Šīs trīs iestādes, kā arī Beļģijas valdība piedalījās 2022. gada 19. septembra tiesas sēdē.

IV. Izvērtējums

A. Ievada apsvērumi

1. Strīda priekšmeta noteikšana

24. Direktīvas 91/477 sākotnējā redakcijā tika nošķirtas vairākas šaujamieroču kategorijas: A ("aizliegtie šaujamieroči"); B ("šaujamieroči, [par] kuriem jāsaņem atļauja"); C ("šaujamieroči, kas jādeklarē") un D ("citi šaujamieroči") [12].

25. Direktīva 2017/853 mainīja klasifikāciju, aizliedzot noteiktus pusautomātiskos ieročus, kas līdz tam bija vispārīgāk ietverti B kategorijas 1. un 4. punktā (atkarībā no tā, vai tie ir īsstobra vai garstobra ieroči) kā ieroči, kam ir vajadzīga atļauja.

26. Šīs reformas iznākumā noteikts skaits pusautomātisko šaujamieroču, kas agrāk bija klasificēti B kategorijā (par kuriem jāsaņem atļauja), tika ietverti A kategorijā (aizliegtie ieroči).

27. Konkrētāk, I pielikuma II daļas A kategorija turpmāk ietvēra vēl trīs apakškategorijas [13]:

– automātiski šaujamieroči, kuri ir pārveidoti par pusautomātiskiem šaujamieročiem (6. punkts);

– pusautomātiski šaujamieroči ar patronām, kurām uzsitiens notiek pa patronas centrālo kapsulu, īsstobra un garstobra, ar izšaušanas kapacitāti un munīcijas ietilpību, kas pārsniedz noteiktu patronu skaitu (7. punkts);

[12] Ar (Eiropas Parlamenta un Padomes) Direktīvu 2008/51/EK ((2008. gada 21. maijs), ar ko groza Padomes Direktīvu 91/477/EEK par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli (OV 2008, L 179, 5. lpp.)) izdarītajos grozījumos šī struktūra tika saglabāta, grozot tikai B kategorijas saturu.

[13] A kategorijas 1.–5. punkts netika grozīts. Citu veidu pusautomātiskie ieroči tika iekļauti B kategorijā.

– pusautomātiski garstobra šaujamieroči ar ievelkamu stobru (8. punkts).

28. Turklāt A kategorijā tika izveidota apakškategorija (9. punkts): "jebkurš [A kategorijā ietverts] šaujamierocis, kas ir pārveidots par ieroci tukšu patronu [..] izšaušanai [..]".

29. Savienības likumdevējs ņēma vērā, ka, šos ieročus pārklasificējot no B kategorijas uz A kategoriju, lielam skaitam likumīgi iegādātu pusautomātisko ieroču īpašnieku tiks atņemtas īpašumtiesības (aizliegums tos iegādāties un glabāt nozīmēja to konfiskāciju) [14].

30. Šā iemesla dēļ Direktīvas 91/477 jaunajā 7. panta 4.a punktā tika ietverta iespēja, ka dalībvalstis var apstiprināt, atjaunot vai pagarināt atļaujas pusautomātiskajiem šaujamieročiem, kuri klasificēti A kategorijas 6.–8. punktā, attiecībā uz šaujamieroci, kas bija klasificēts B kategorijā un likumīgi iegādāts un reģistrēts pirms 2017. gada 13. jūnija (Direktīvas 2017/853 spēkā stāšanās datums).

31. Tomēr šajā pārejas režīmā nav minēti A kategorijas 9. punkta ieroči, proti, tie, kas tikuši pārveidoti par ieročiem tukšu patronu izšaušanai. Tas, ka normā tie nav minēti [15], kopā ar tiešu norādi uz A kategorijas 6.–8. punkta ieročiem atbalsta normas interpretāciju atbilstoši normas formulējumam, proti, pārejas režīmu iespējams piemērot tikai šo nepārveidoto ieroču īpašniekiem, nevis pārveidoto ieroču īpašniekiem.

32. Neuzskatu par iespējamu 7. panta 4.a punkta interpretāciju, kas ietilpina tā piemērošanas jomā ne tikai nepārveidotus pusautomātiskos ieročus, kas klasificēti A kategorijas 6.–8. punktā, bet arī šos pašus ieročus, kas pārveidoti tukšu patronu izšaušanai, kas ir iekļauti Direktīvas 91/477 pēc grozījumiem, kas izdarīti ar Direktīvu 2017/853, A kategorijas 9. punktā [16].

33. Šī interpretācija būtu pretrunā Direktīvas 91/477 7. panta 4.a punkta formulējumam, kurā, kā jau teicu, nav minēti A kategorijas 9. punkta šaujamieroči, kas iegūti no A kategorijas 6.–8. punkta ieroču pielāgošanas (tukšu patronu izšaušanai).

34. Atzīstu, ka Tiesai būtu ērtāk veikt Direktīvas 91/477 7. panta 4.a punkta *atbilstīgu interpretāciju* [17], kas ļautu izvairīties no sekām, kas izrietētu no šīs normas iespējamās atzīšanas par spēkā neesošu. Šajā gadījumā pietiktu ar atzinumu, ka pārejas režīms attiecas arī uz A kategorijas 9. punkta pusautomātiskajiem šaujamieročiem, lai gan burtiski šajā normā tie nav ietverti.

35. Tomēr uzskatu, ka nav iespējams aizvietot likumdevēja gribu vai to sagrozīt, ja tas pats ir izvēlējies pārejas režīmu, kas *expressis verbis* attiecas tikai uz vienām ieroču kategorijām, bet ne citām. To nevar darīt vēl jo vairāk tāpēc, ka likumdevējs – kā norādīts tiesas sēdē – ir rīkojies apzināti un ar nodomu.

[14] Direktīvas 91/477 6. panta 1. punkts.

[15] Beļģijas valdība, izpētījusi šīs normas tapšanas gaitu, uzskata, ka šajā apstāklī esot vainojama nevērība. Turpretim Parlaments, Padome un Komisija tiesas sēdē apgalvoja, ka izslēgšana esot bijusi veikta apzināti, ņemot vērā, ka jebkurš cits risinājums būtu bijis problemātisks.

[16] Uz šo interpretāciju šķiet atsaucamies Komisija, savos rakstveida apsvērumos (73. un nākamie punkti) apgalvodama, ka atšķirīgu attieksmi pret dažādu kategoriju ieroču īpašniekiem rada nevis pats Direktīvas 91/477 7. panta 4.a punkts, bet gan ar šo normu pamatotais Beļģijas likums, kurā varētu arī nebūt bijis paredzēts apstiprināt, atjaunot vai pagarināt atļaujas, kas ir izsniegtas A kategorijas 6., 7. vai 8. punkta pusautomātiskajiem ieročiem.

[17] Uz šo iespēju tiesas sēdē norādīja Tiesa. Daži lietas dalībnieki to neizslēdza, savukārt citi uzskatīja, ka tā būtu *contra legem*.

36. Kā atgādinājusi Tiesa, "Savienības tiesību normas interpretācijas rezultātā nedrīkst tikt pilnībā atņemta šīs tiesību normas skaidrā un precīzā formulējuma lietderīgā iedarbība. Tādējādi, tā kā Savienības tiesību normas jēga nepārprotami izriet no tās formulējuma, Tiesa nevar atkāpties no šīs interpretācijas"[18].

37. Tādēļ šaubu par Direktīvas 91/477 (no grozījumiem izrietošās redakcijas) 7. panta 4.a punkta spēkā esamību pamatā ir tas, ka pusautomātiskie tukšo patronu ieroči tagad ir ietverti A kategorijā[19], un tādēļ to īpašniekiem vairs nav iespējas tos paturēt. To, vai ar šo normu tiek pārkāptas iesniedzējtiesas norādītās tiesības, kā arī tiesiskās paļāvības princips, noteikt ir tikai Tiesas ziņā.

2. Prejudiciālā jautājuma pieņemamība

38. Komisija uzskata, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu esot nepieņemams tāpēc, ka tas ir hipotētisks. Tā uzskata, ka:

– Direktīvas 91/477 7. panta 4.a punkts nosaka stingrus nosacījumus pārejas režīmam: attiecīgo šaujamieroču glabāšanai ir bijis iepriekš jāsaņem atļauja un ierocim jābūt bijušam reģistrētam pirms 2017. gada 13. jūnija;

– tā kā Beļģijā uz pusautomātiskiem šaujamieročiem, kas ir pārveidoti par tukšo patronu ieročiem, neattiecās Ieroču likums (tie bija brīvā tirdzniecībā) līdz Direktīvas 2017/853 transponēšanai, par tiem nevajadzēja ne iepriekšēju atļauju, ne arī tie bija jāreģistrē;

– šajos apstākļos, pat pieļaujot, ka Direktīvas 91/477 7. panta 4.a punkts būtu attiecinājis pārejas režīmu uz A kategorijas 9. punkta ieročiem, Beļģija nebūtu varējusi īstenot šīs normas piedāvāto iespēju.

39. Nepiekrītu Komisijas iebildumam, jo, manuprāt, normas par attiecīgo ieroču (iepriekšējas) atļaujas saņemšanu un šo ieroču reģistrāciju nav interpretējamas tikai tā, kā to dara šī iestāde. Turklāt, kā atzīst pati Komisija, šāda interpretācija būtu atkarīga no vērtējuma, ko veic iesniedzējtiesa, uz kuras lūgumu attiecas nozīmīguma prezumpcija.

40. Katrā ziņā šīs šaubas nav hipotētiskas un to kliedēšanai ir nepieciešama Direktīvas 91/477 interpretācija, proti:

– pirmkārt, nevar izslēgt, ka, pat ja Beļģijā nebūtu prasību attiecībā uz šā veida ieroču iepriekšēju atļaušanu un reģistrēšanu, būtu jānovērtē, cik lielā mērā šāda atļauja un šāda reģistrācija bija nepieciešamas pārejas režīma ieviešanā;

– otrkārt, viens no aspektiem, kas Direktīvas 91/477 7. panta 4.a punkta spēkā esamības pārbaudē Tiesai ir jānoskaidro, ir tas, vai saskaņā ar šo direktīvu tās redakcijā pirms 2017. gada grozījumiem uz tukšo patronu ieročiem, kas pēc tam tapa klasificējamas atbilstoši A kategorijas 6.–8. punktam, attiecās gan atļaujas, gan reģistrācijas prasība neatkarīgi no piemērojamā valsts regulējuma.

[18] Spriedums, 2022. gada 20. septembris, VD un SR (C-339/20 un C-397/20, EU:C:2022:703), 71. punkts, kurā ir minēts 2022. gada 25. janvāra spriedums *VYSOČINA WIND* (C-181/20, EU:C:2022:51), 39. punkts.

[19] Šeit domāju, kā vēlāk paskaidrošu, pusautomātiskos tukšo patronu ieročus, uz kuriem līdz tam saskaņā ar Direktīvu 91/477 attiecās atļaujas (B kategorija), pat ja dažās valstīs tie faktiski būtu brīvā tirdzniecībā.

B. Direktīvas 91/477 7. panta 4.a punkta spēkā esamība Hartas 20. un 21. panta gaismā

41. Analizējot Direktīvas 91/477 7. panta 4.a punkta ieviesto pārejas režīmu, iesniedzējtiesa atsaucas uz to, ka ar šo normu iespējami esot pārkāptas pamattiesības uz vienlīdzību likuma priekšā un pamattiesības netikt diskriminētiem (Hartas 20. un 21. pants).

42. Hartas 21. pantā aizliegtā diskriminācija ir saistīta ar *subjektīva* rakstura personīgiem apstākļiem [20], uz kuriem balstās atšķirīga attieksme, kas ir nepamatota un kaitē attiecīgajai personai.

43. Iesniedzējtiesas nolēmumā nav teikts, kādēļ šajā lietā esot šāda diskriminācija. Gluži pretēji, no tās argumentiem izriet, ka iespējami atšķirīgā attieksme attiecas uz *objektīvu* aspektu, proti, uz viena veida ieroču (A kategorija, 6.–8. punkts) vai cita veida ieroču (A kategorija, 9. punkts) īpašumu saistībā ar laika faktoru, proti, šo ieroču iegādes datumu.

44. Tādēļ pievērsīšos Hartas 20. pantam, saskaņā ar kuru tiesības uz vienlīdzību likuma priekšā "prasa, lai līdzīgas situācijas netiktu izvērtētas atšķirīgi un dažādas situācijas netiktu izvērtētas vienādi, ja vien tādai pieejai nav objektīva attaisnojuma" [21].

45. Lai noskaidrotu, vai ir noticis šo tiesību pārkāpums, neizbēgami ir jāizvērtē, pirmkārt, vai Direktīvas 91/477 (no grozījumiem izrietošās redakcijas) A kategorijas 6.–8. punktā ietverto ieroču īpašnieki bija salīdzināmā situācijā ar tiem īpašniekiem, kam piederēja ieroči, kas bija klasificēti A kategorijas 9. punktā.

46. Tālab ir jāpārbauda, vai saskaņā ar Direktīvu 91/477, pirms tā tika grozīta ar Direktīvu 2017/853, uz pusautomātisko ieroču iegādi un glabāšanu attiecās atļaujas un reģistrēšanas prasības.

1. Tukšo patronu ieroči pirms Direktīvas 2017/853

47. Lietas dalībnieku apsvērumi par pusautomātisko tukšo patronu ieroču regulējumu pirms Direktīvas 2017/853 atšķiras, proti:

– Beļģijas valdība [22] un Padome [23] apgalvo, ka tie esot bijuši brīvā apritē un tādēļ neesot bijusi nepieciešama ne atļauja, ne reģistrācija;

– Komisija un Parlaments argumentē, ka tie esot bijuši ietverti šaujamieroča jēdzienā un tādējādi uz tiem esot attiekušies noteikumi, kas piemērojami šāda veida ieročiem [24].

[20] "[..] diskriminācija dzimuma, rases, ādas krāsas, etniskās vai sociālās izcelsmes, ģenētisko īpatnību, valodas, reliģijas vai pārliecības, politisko vai jebkuru citu uzskatu dēļ, diskriminācija saistībā ar piederību pie nacionālās minoritātes, diskriminācija īpašuma, izcelsmes, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ". Minētās normas 2. punktā ar noteiktām atkāpēm pie šādiem apstākļiem tiek pieskaitīta arī pilsonība.

[21] Spriedums, 2013. gada 17. oktobris, *Schaible* (C-101/12, EU:C:2013:661), 76. punkts.

[22] Tās rakstveida apsvērumu 26., 33. un 37. punkts. Beļģijas valdība tiesas sēdē paskaidroja savu nostāju, apgalvojot, ka tās 33. punktā minētais reģistrs neattiecās uz tukšo patronu ieročiem.

[23] Tās rakstveida apsvērumu 12. un 13. punkts.

[24] Komisija, iebildusi pret lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību tāpēc, ka Beļģijā netiek paredzēta atļaujas un reģistrēšanas prasība, pēc tam atzīst, ka tukšo patronu ieroči ir "šaujamieroči", uz kuriem tādējādi attiecās Direktīvas 91/477 regulējums pirms tās grozījumiem (tās rakstveida apsvērumu 30. punkts).

48. Manuprāt, šis otrais viedoklis ir konsekventāks, jo tas atbilst Direktīvas 91/477 1. panta 1. punkta 1) apakšpunkta "šaujamieroča" jēdzienam gan pirms, gan pēc grozījumiem, kas tajā izdarīti ar Direktīvu 2017/853. Šis jēdziens ietver "pārnēsājam[u] ieroc[i] ar stobru, kurš šaujampulvera iedarbības rezultātā raida, ir paredzēts vai var tikt [*viegli*] pārveidots, lai raidītu šāviņu, lodi vai lādiņu [..]" [25].

49. No lietas dalībnieku apsvērumiem šajā jautājumā pārliecinošāki man šķiet tie, kuros izklāsta Parlaments, kura argumentiem piekrītu. Šī iestāde apgalvo, ka 9. punkta pievienošana A kategorijā drīzāk nozīmē jau spēkā esošas normas paskaidrošanu, nevis grozījuma ieviešanu pēc būtības [26].

50. Parlaments arī norāda, ka A kategorijas 9. punkta ieroči sākotnēji bija paredzēti, lai raidītu šāviņus, lodes un lādiņus, un saskaņā ar Direktīvas 91/477 pirms 2017. gada grozījumiem 1. panta 1. punkta 1) apakšpunktu šaujamieroča jēdzienā varēja neietilpt tikai kāda I pielikuma III daļas a), b) un c) apakšpunktā [27] uzskaitītā apstākļa dēļ, no kuriem neviens neiestājās.

51. Šajā ziņā tas norāda:

– attiecībā uz a) apakšpunktu to, ka ieroči, kas ietverti A kategorijas 9. punktā, ir bijuši pakļauti mazāk radikālai pārveidošanai nekā tā, kas notiek dezaktivācijas gadījumā, un tāpēc tie var darboties, lai arī tikai tukšu patronu izšaušanai. Atšķirība ir skaidra, tādēļ A kategorijas dezaktivētie ieroči ietilpst nevis aizliegto šaujamieroču kategorijā, bet gan C kategorijas 6. punktā kā deklarējami ieroči;

– attiecībā uz b) un c) apakšpunktu to, ka šajās normās minētie ieroči (izņemot antīku ieroču reprodukcijas) [28] 2017. gada grozījumos netiek skarti; savukārt no šā apstākļa ir secināms, ka tie nav A kategorijas 9. punkta ieroči.

52. Tādējādi atbilstoši šīs Direktīvas 91/477, pirms tā tika grozīta ar Direktīvu 2017/853, 1. panta 1. punkta 1) apakšpunktam šaujamieroča pārveidošana par tukšo patronu ieroci neesot mainījusi tā sākotnējo klasificējamību (šaujamierocis, uz kuru attiecas Direktīvas 91/477 saskaņotais režīms).

53. Kā jau teicu, pēc būtības piekrītu šiem argumentiem, kurus gan vēl var izvērst sīkāk.

[25] Mans izcēlums. Spāņu valodas versijā rodamais apstākļa vārds "viegli" ("fácilmente") neparādās aplūkotajās citu valodu versijās (vācu: "*eine Kugel oder ein anderes Geschoss mittels Treibladung durch einen Lauf verschießt, die für diesen Zweck gebaut ist oder die für diesen Zweck umgebaut werden kann*"; angļu: "*may be converted to expel a shot, bullet or projectile*"; franču: "*qui propulse des plombs, une balle ou un projectile par l'action de la combustion d'une charge propulsive, ou qui est conçue pour ce faire ou peut être transformée à cette fin*"; itāļu: "*o può essere trasformata al fine di espellere un colpo*"; portugāļu: "*que possa ser modificada para disparar balas ou projéteis*"; vai rumāņu: "*sau poate fi transformată să expulzeze o alice, un glonț sau un proiectil*"). Papildus tam, ka tas nav iekļauts citās valodu versijās, nedomāju, ka no drošības viedokļa pārveidošanas grūtības vai vieglums būtu piemērots kritērijs, lai ieroci varētu vai nevarētu klasificēt kā šaujamieroci. Risku rada jau pati pārveidošanas iespēja par sevi.

[26] Parlamenta apsvērumi, 23. punkts. 7. zemsvītras piezīmē ir norādīts, ka tas pats modelis ir ievērots B kategorijas 8. punkta un C kategorijas 5. punkta papildinājumos attiecībā uz tukšo patronu ieročiem, kas iegūti, pārveidojot ieročus, uz kuriem attiecas atļaujas piešķiršanas vai deklarēšanas prasības.

[27] Proti, kas attiecas uz: a) ieročiem, kas padarīti neatgriezeniski nelietojami ar dezaktivēšanas palīdzību; b) ieročiem, kas ir paredzēti trauksmes, signalizēšanas, dzīvības glābšanas, dzīvnieku kaušanas, zvejas ar harpūnu vai arī rūpnieciskiem vai tehniskiem nolūkiem, ar noteikumu, ka tos var izmantot tikai minētajiem nolūkiem; vai c) antīkiem ieročiem vai to reprodukcijām.

[28] Kā šaujamieroči tie ir iekļauti kategorijā, kas atbilst I pielikuma II daļai, jo šādas "reprodukcij[as] [..] iespējams izgatavot ar moderniem paņēmieniem, kas uzlabo to ilgderīgumu un precizitāti, un tas tādējādi liek domāt, ka šādu ieroču bīstamība var būt lielāka nekā īstiem antīkiem ieročiem" (spriedums Čehijas Republika/Parlaments un Padome, 129. punkts).

54. Pusautomātiskie ieroči, kas pārveidoti par tukšo patronu ieročiem, ir aprīkoti ar mehānismiem, kas sākotnēji paredzēti, lai nodrošinātu šāvienu ar īstu munīciju. Tādējādi tie nepārprotami ietilpst Direktīvas 91/477, pirms tā tika grozīta ar Direktīvu 2017/853, 1. panta 1. punkta 1) apakšpunkta otrās daļas jēdzienā [29].

55. Proti, šāda veida "priekšmetu" var pārveidot, lai tas šaujampulvera iedarbības rezultātā raidītu šāviņu, lodi vai lādiņu. Ja turklāt "tam ir šaujamieroča izskats" un "sakarā ar tā konstrukciju vai materiālu, no kura tas izgatavots, to var šādi pārveidot", kas gan būtu piemērotāks šim nolūkam, ja ne sākotnējais pārveidotais ierocis?

56. Pie tāda paša rezultāta nonāk, aplūkojot tos pretnostatījumā ar dezaktivētiem ieročiem. Kādā citā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu [30] bija radušās šaubas par to, vai šādi ieroči ietilpst šaujamieroča jēdzienā. Toreiz ierosināju atbildēt apstiprinoši, pirms tam norādījis, ka:

– katram ierocim ir noteiktas "būtiskās daļas". Dezaktivēšanas mērķis ir nodrošināt, "ka visas šaujamieroča būtiskās daļas ir padarītas neatgriezeniski nelietojamas un ka tās nav noņemamas, aizvietojamas vai maināmas" [31];

– šīs būtiskās daļas pašas par sevi bija šaujamieroči saskaņā ar Direktīvas 91/477 1. panta 1.b punkta definīciju, pirms tā tika grozīta ar Direktīvu 2017/853 [32].

57. Ja tā tas ir dezaktivētu ieroču gadījumā, tad vēl jo vairāk tas tā ir ar ieročiem, kas tiek pārveidoti, lai varētu izšaut tukšas patronas. Pusautomātiskajos ieročos, kas ir pārveidoti šāda veida šaušanai, būtiskās daļas, izņemot stobru [33], paliek neskartas un darbojas. Direktīvas 2017/853 ieviestie grozījumi, kas paplašināja būtisko daļu klāstu (kas tagad ir uzskaitītas 1. panta 2. punktā), apstiprina šo apgalvojumu [34].

58. Īsumā, pusautomātiskajiem ieročiem, kas pastāvēja Direktīvas 91/477 grozījumu spēkā stāšanās brīdī un kas atbilda B kategorijai, bet pēc grozījumiem ietilpst A kategorijas 6.–8. punktā, bija nepieciešama atļauja un reģistrācija neatkarīgi no tā, vai tie bija vai nebija pielāgoti tukšu patronu izšaušanai.

59. Tas, vai dalībvalstis, ieviešot savus tiesību aktus, ir vai nav izpildījušas šo kritēriju, ir jau cits jautājums. No sniegtās informācijas izriet, ka dažās (sešās, tostarp Beļģijā) tas nebija izpildīts [35]. Tomēr šis faktiskais apstāklis neatspēko līdz šim izklāstīto.

[29] Ar Direktīvu 2017/853 veiktie grozījumi šajā ziņā nebija būtiski.

[30] Lieta A (Dezaktivētu šaujamieroču aprite), par kuru sniedzu secinājumus 2022. gada 7. jūlijā (C-296/21, EU:C:2022:538).

[31] Direktīvas 91/477, pirms tā tika grozīta ar Direktīvu 2017/853, I pielikuma III daļas a) punkts.

[32] Direktīvas 2008/51 veiktā reforma ietvēra Direktīvas 91/477 1. panta 1.b punktā to, kas jau sākotnēji bija noteikts I pielikuma II daļas b) punktā.

[33] Īsta šaujamieroča pārveidošanas par tukšu patronu ieroci darbības koncentrējas ieroča stobrā. Vairākas tapas ieroča stobrā fiziski novērš lādiņa izmešanu, atstājot vietu gāzu izplūdei, kas rodas, sadegot šaujampulverim tukšajā patronā. Vienai no tapām ir jābūt ievietotai patrontelpā, sakrītot ar lodes patrontelpas priekšpusi, lai nepieļautu, ka varētu tikt ievietota īsta patrona un tādējādi novērstu nelaimes gadījumus.

[34] Atšķirībā no ieroča atjaunošanas, kas tiek veikta, kombinējot citu ieroču būtiskās daļas, atpakaļpārveidošana par šaujamieroci, noņemot stobra pielāgojumus tukšu patronu izšaušanai nodrošina pilnīgu sākotnējā ieroča būtisko daļu strukturālo bāzi bez nepieciešamības veikt jebkādus pārveidojumus vai pielāgošanu.

[35] To ir izpildījušas liels skaits dalībvalstu. Parlamenta, Padomes un Komisijas atbildēs uz Tiesas jautājumu ir vienprātība tajā, ka tikai sešās dalībvalstīs uz tukšo patronu ieroču iegādi un glabāšanu neattiecās atļaujas saņemšanas prasība. Tiesas sēdē tika pausts, ka dažādi valstu leģislatīvie risinājumi (ar to, kas tika raksturots kā leģislatīvā kakofonija un haoss) bija noteicošais faktors, lai pieņemtu risinājumu, kas precizētu un sīkāk noteiktu to, kas jau izrietēja no Direktīvas 91/477 pirms 2017. gada reformas.

2. Atšķirīga attieksme un vienlīdzība likuma priekšā

60. Tādējādi attieksme pret A kategorijas 6.–8. punktā klasificēto pusautomātisko ieroču īpašniekiem, lai gan tie ir salīdzināmā situācijā (attiecībā uz šo ieroču tiesisko režīmu), ir atšķirīga, proti: ja viņiem piederēja nepārveidoti ieroči, viņiem tiek piemērots Direktīvas 91/477 – redakcijā, kas izriet no grozījumiem, kas izdarīti ar Direktīvu 2017/853 – 7. panta 4.a punkta pārejas režīms; savukārt, ja šie paši ieroči ir pielāgoti tukšu patronu izšaušanai, uz viņiem neattiecas pārejas režīms.

61. Atšķirīga attieksme salīdzināmās situācijās "ir pamatota [tikai tad], ja tā ir balstīta uz objektīvu un saprātīgu kritēriju, proti, ja tā atbilst leģitīmi pieņemamam mērķim, ko izvirza aplūkojamie tiesību akti, un ja šī atšķirība ir samērīga ar mērķi, ko ar šo attiecīgo attieksmi ir vēlme sasniegt" [36].

62. Tā kā šajā lietā šaubas par spēkā esamību attiecas uz Savienības tiesību aktu, "Savienības likumdevējam ir jāpierāda objektīvu kritēriju, kas ir norādīti pamatojumā, esamība un jāiesniedz Tiesai šie nepieciešamie elementi pārbaudei par to, vai minētie kritēriji pastāv" [37].

63. Iestāžu, kas iestājušās lietā, rakstveida apsvērumos ir pausta atšķirīga nostāja jautājumā par A kategorijas 6.–8. punkta ieroču īpašnieku situācijas salīdzināmību ar to, kura atrodas A kategorijas 9. punkta ieroču īpašnieki, proti:

– Parlaments – lai arī uzskata, ka atļauja tukšo patronu ieročiem pirms grozījumiem, kas izdarīti ar Direktīvu 2017/853, bija nepieciešama – apgalvo, ka to īpašnieki nebija salīdzināmā situācijā ar A kategorijas 6.–8. punkta ieroču īpašniekiem [38];

– Padome uzskata, ka, tā kā tukšo patronu ieročiem nebija nepieciešama atļauja un reģistrēšana, to īpašnieki nebija salīdzināmā situācijā ar A kategorijas 6.–8. punkta ieroču īpašniekiem. Tomēr tā atzīst, ka saskaņā ar Direktīvas 91/477 3. pantu dalībvalstis varēja noteikt stingrāku režīmu un pieprasīt atļauju saņemšanu;

– Komisija uzskata, ka nekas neliedzot dalībvalstīm līdzīgi attiekties pret A kategorijas 6.–8. punkta ieročiem un pret tukšo patronu ieročiem, ja tādēļ, ka tie ir pielāgoti tukšu patronu izšaušanai, tos klasificē A kategorijas 9. punktā. Direktīva pati neradot pienākumu, ar kuru būtu pārkāptas tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi.

64. Ņemot vērā iestāžu viedokļu dažādību, tiesas sēdē tika diskutēts par to, vai Direktīvas 91/477, kas grozīta ar Direktīvu 2017/853, 7. panta 4.a punktā paredzētā pārejas režīma piemērošana tukšo patronu ieročiem būtu apdraudējusi šajā otrajā direktīvā izvirzīto mērķi aizsargāt sabiedrības drošību.

65. Ar dažādām niansēm iestādes bija vienisprātis, ka pārejas režīms tika veidots, ņemot vērā līdz tam pastāvošos dažādos modeļus dalībvalstīs. Tukšo patronu ieročiem tika piemērots kritērijs, kas atšķiras no Direktīvas 91/477 7. panta 4.a punktā noteiktā, proti, tā vietā, lai koncentrētos uz atļauju piešķiršanu atbilstoši ieroču kategorijām (kā tas ir attiecīgajā pantā), tika dota priekšroka pievērsties 6. pantā paredzēto izņēmumu iespējām, kas atļauj *ad casum* pārbaudīt pārveidota tukšo patronu ieroča īpašnieka apstākļus.

[36] Spriedums, 2013. gada 17. oktobris, *Schaible* (C-101/12, EU:C:2013:661), 77. punkts.

[37] Turpat, 78. punkts.

[38] Lai arī balstīdamies uz tiesību sistēmu dažādību dalībvalstīs (savu rakstveida apsvērumu 49. un 52. punkts), atbildē uz Tiesas jautājumu tas apgalvoja, ka šī dažādība "nedrīkst izraisīt Direktīvas 91/477 piemērošanas jomas maiņu".

66. Manuprāt, no pārveidotu vai nepārveidotu pusautomātisko ieroču īpašnieku, kuri šos ieročus abos gadījumos ir likumīgi iegādājušies pirms 2017. gada 13. jūnija, vienlīdzības tiesību viedokļa šim skaidrojumam ir vismaz trīs trūkumi.

67. Pirmkārt, tiesību aktu atšķirības valstu līmenī nav pamats, lai pieņemtu tādus risinājumus, kuros netiek ņemts vērā Direktīvas 91/477, pirms tā tika grozīta ar Direktīvu 2017/853, (vienveidīgais) tvērums.

68. Otrkārt, nekas neliegtu, ievērojot pienācīgu piesardzību, pārejas režīmu atzīt arī pusautomātisko ieroču, kas pārveidoti tukšu patronu izšaušanai, īpašniekiem, ja vien (dalībvalstīs, kurās attiecībā uz šiem ieročiem netika prasīts saņemt atļauju) tie šos ieročus pienācīgi reģistrētu. Šis risinājums, uz kuru atsaukšos turpinājumā, būtu novērsis to, ka (vairākumu veidojošajās) dalībvalstīs, kurās jau bija iepriekšējas atļaujas regulējums, šo ieroču īpašniekiem pēkšņi tiktu atņemtas šo ieroču glabāšanas tiesības.

69. Treškārt, nevienlīdzība netiktu novērsta arī tad, ja talkā tiktu ņemts Direktīvas 91/477 6. pantā paredzētais regulējums. Šī direktīva – redakcijā ar grozījumiem, kas tajā izdarīti ar Direktīvu 2017/853 –, noteikusi A kategorijas ieroču aizliegumu, (6. panta 2.–7. punktā) patiešām paredzēja izņēmumu režīmu. Saskaņā ar šo režīmu:

– vispārējais noteikums (1. punkts) ir "A kategorijā klasificēto šaujamieroču, būtisko daļu un munīcijas iegād[es] un glabāšan[as] aizliegums", [un] dalībvalstīm ir jānodrošina, ka tie ieroči, "kas tiek nelikumīgi turēti, pārkāpjot minēto aizliegumu, tiek konfiscēti";

– pamatojoties uz izņēmumiem, A kategorijā klasificēto šaujamieroču, būtisko daļu un munīcijas atļauju var piešķirt noteiktos gadījumos[39]. Tas sniedz iespēju samazināt aizlieguma ietekmi uz noteiktiem šo ieroču glabātājiem ar mērķi nodrošināt šā aizlieguma samērīgumu.

70. Tomēr Direktīvas 91/477 – redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Direktīvu 2017/853 – 6. pantā paredzētie izņēmumi attiecas ne uz visiem pusautomātiskajiem ieročiem, kas ir pārveidoti par ieročiem tukšu patronu izšaušanai. Proti:

– mērķis izmantot šos ieročus pašaizsardzībai nav pietiekams, lai uz tiem kaut vai īslaicīgi neattiecinātu glabāšanas aizliegumu;

– uz izņēmumu nevar atsaukties arī šaušanas sportisti, kas vēlas paturēt A kategorijas 9. punkta ieročus, jo 6. panta 6. punktā šis izņēmums ir ierobežots ar A kategorijas 6. un 7. punkta ieročiem.

71. Tāpēc, lai gan 6. pants nedaudz mazina šo trūkumu, tas to nenovērš pilnībā; un šis apstāklis apstiprina, ka problēma slēpjas tieši Direktīvas 91/477 7. panta 4.a punkta pārejas režīmā.

72. Manuprāt, šīs problēmas atrisināšanā noteicošā loma ir ieroču salīdzināšanai. Vieni no tiem (kas klasificēti A kategorijas 6., 7. vai 8. punktā) ir pilnībā funkcionējoši un spējīgi izšaut lodes vai lādiņus, savukārt otri (A kategorijas 9. punktā minētie ieroči) tikai detonē un izvada gāzes. Pirmie rada faktisku bīstamību, savukārt otrie – potenciālu risku to atpakaļpārveidošanas gadījumā.

[39] Skat. spriedumu Čehijas Republika/Parlaments un Padome, 122. punkts. Šīs izņēmuma atļaujas, kas saistītas ar drošības un sabiedriskās kārtības garantijām attiecībā uz ieroču identificēšanas, reģistrēšanas, glabāšanas un kontroles mērķiem, tiek piešķirtas: i) "[..] kritiskās infrastruktūras, kravu komercpārvadājumu, augstas vērtības konvoju un ierobežotas piekļuves telpu drošībai, kā arī valsts aizsardzībai, izglītības, kultūras, pētniecības un vēsturiskiem mērķiem"; ii) "kolekcionāriem"; iii) "ieroču tirgotājiem un tirdzniecības starpniekiem"; iv) "muzejiem" un v) "šaušanas sportistiem".

73. Tāpēc no drošības viedokļa objektīvi pamatoti un samērīgi būtu, ka pret A kategorijas 9. punkta ieročiem attiektos mazāk stingri nekā pret A kategorijas 6.–8. punkta ieročiem. Savukārt juridiskais risinājums ir tieši pretējs.

74. Bez šaubām ir risks, ka pusautomātiskie tukšo patronu ieroči varētu tikt pārveidoti, lai raidītu lodes vai lādiņus šaujampulvera iedarbības rezultātā. Tādēļ to klasifikācija A kategorijā (proti, to aizliegšana) būtu pamatota. Atbilstoši Direktīvas 2017/853 20. apsvērumā teiktajam – mērķis aizsargāt sabiedrības drošību bija noteicošais, lai ieviestu A kategorijas 9. punktu.

75. Tomēr A kategorijas 6., 7. vai 8. punkta pusautomātiskie ieroči, kā nupat jau norādīju, rada vismaz tādu pašu risku: bez pārveidošanas tie paši par sevi ir piemēroti, lai izšautu lodes vai lādiņus (ierobežotā skaitā). Tādēļ bija pamatota arī to klasifikācija aizliegto ieroču A kategorijā.

76. Mazāk loģiski no sabiedrības drošības mērķa viedokļa, kā jau teicu, ir tas, ka ieročiem, kas paši par sevi ir bīstamāki (pusautomātiskie bez pārveidošanas) pārejas posmā ir atļauta to glabāšana, bet šo pašu pārejas režīmu neparedz ieročiem, kas teorētiski ir mazāk bīstami tāpēc, ka tie ir pārveidoti par tukšo patronu ieročiem.

77. Savos rakstveida apsvērumos iestādes, kas iestājušās lietā, argumentē, ka iepriekšējas tukšo patronu ieroču reģistrācijas neesamība liegtu pastāvošo ieroču kontroli. Tomēr nedomāju, ka šis skaidrojums ir pietiekams:

– pirmkārt, tāpēc ka Direktīva 91/477 kopš tās pirmsākumiem paredz nedeklarēto ieroču reģistrēšanu. Tās 8. panta 1. punkta otrajā daļā dalībvalstīm ir noteikts nodrošināt "visu to C kategorijas šaujamieroču obligātu deklarēšanu, kuri šobrīd atrodas to teritorijā, bet kuri nav iepriekš deklarēti viena gada laikā, kopš stājušies spēkā attiecīgās valsts noteikumi, kas transponē šo direktīvu". Tas pats mehānisms varētu tikt attiecināts uz citu kategoriju, konkrēti, A kategorijas 9. punkta, ieročiem;

– otrkārt, tāpēc ka šis skaidrojums nav pamatots (vairākumu veidojošo) dalībvalstu gadījumā, kurās jau bija šā veida ieroču atļauju un reģistrēšanas regulējums;

– treškārt, tāpēc ka netiek sniegts nekāds pierādījums par šķēršļiem, kas būtu radušies, ieviešot deklarēšanas un reģistrācijas pārejas periodu kā mazāk apgrūtinošu alternatīvu vispārējai pārejas režīma neesamībai[40].

78. Īsumā, uzskatu, ka Direktīvas 91/477 7. panta 4.a punkts ir pretrunā vienlīdzības likuma priekšā principam, jo bez pamatota attaisnojuma atšķirīgi attiecas pret salīdzināmām situācijām.

79. Ja Tiesa piekritīs manam viedoklim, nebūs nepieciešams pārbaudīt šīs normas atbilstību ne Hartas 17. panta 1. punktam, ne tiesiskās paļāvības aizsardzības principam. Gadījumam, ja tā nenotiktu, īsumā tos analizēšu.

[40] Iestādes, kas iestājušās lietā, tiesas sēdē nesniedza pietiekamu skaidrojumu par šo jautājumu, bet gan vienīgi atkārtoja, ka risinājums esot rodams Direktīvas 91/477 6. pantā.

C. Direktīvas 91/477 7. panta 4.a punkta spēkā esamība, ņemot vērā Hartas 17. panta 1. punktu

80. Premisa ir tāda, ka personām, kuras ir iegādājušās A kategorijas 6.–8. punkta ieročus, kas pārveidoti par tukšo patronu ieročiem pirms 2017. gada 13. jūnija, ir aizliegts tos paturēt, pat īslaicīgi. Šaubas ir par to, vai šis tiesību uz īpašumu aizskārums ir pamatoti attaisnojams vai, gluži pretēji, ir nesamērīgs [41].

81. Šis pats jautājums radās lietā, kas atrisināta ar spriedumu Čehijas Republika/Parlaments un Padome. Tajā Tiesa pēc tam, kad bija atkārtojusi savu judikatūru par Hartas 17. panta 1. punktu [42], atzina, ka Direktīvas 91/477, kas grozīta ar Direktīvu 2017/853, I pielikuma II daļas A kategorijas 6.–8. punktā paredzēto pusautomātisko šaujamieroču aizliegums nav nesamērīga iejaukšanās šo ieroču turētāju tiesībās uz īpašumu.

82. Tomēr minētā sprieduma pamatojums būtībā bija šāds:

– ar Direktīvas 91/477, kas grozīta ar Direktīvu 2017/853, 7. panta 4.a punktu tika ieviests pārejas režīms, saskaņā ar kuru ar šo direktīvu "netiek uzdots ekspropriēt šādu ieroču glabātājiem ieročus, kas iegādāti pirms tās stāšanās spēkā" [43];

– ar aizliegumu "[..] pirmkārt, principā tiek vienkārši novērsta īpašumtiesību uz lietu iegūšana un, otrkārt, tas ir saistīts ar virkni Direktīvas 91/477 [..] 6. panta 2.–6. punktā paredzēto izņēmumu un atkāpju [..]" [44].

83. Taču pirmais no šiem iemesliem nav attiecināms uz tukšu patronu izšaušanai pārveidotajiem A kategorijas 6.–8. punkta pusautomātiskajiem ieročiem, kas ir klasificēti A kategorijas 9. punktā. Tā kā attiecībā uz tiem nav noteikts nekāds pārejas režīms, tie ieroči, kas likumīgi ir tikuši iegādāti *pirms* 2017. gada 13. jūnija, gluži automātiski tiek aizliegti un ir jākonfiscē.

84. Par otro iemeslu jau esmu argumentējis, ka Direktīvas 91/477 – redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Direktīvu 2017/853 – 6. pants nenovērš trūkumus, jo liedz iespēju legalizēt daudzu likumīgi glabātu, taču šajā normā neparedzētu kategoriju tukšo patronu ieročus. Šajos gadījumos tukšo patronu ieroču, kas ir iepriekš likumīgi iegādāti pirms 2017. gada 13. jūnija, īpašnieki nekavējoties zaudē īpašumtiesības bez pārejas režīma, un par to nav paredzēta kompensācija.

85. Protams, Savienības likumdevējs var izslēgt iespēju paturēt iepriekš un likumīgi iegūtās šaujamieroču īpašumtiesības, ņemot vērā "šo lietu izmantošanas tiesisko regulējumu vispārējās interesēs Hartas 17. panta 1. punkta trešā teikuma nozīmē" [45].

86. Tomēr, ja tā tiek lemts par iepriekš likumīgi iegādātiem ieročiem, attiecībā uz kuriem, nepastāvot iespējai atsaukties uz vispārējiem izņēmumiem, ir iespējama tikai atteikšanās no tiem vai to galīga dezaktivēšana, netiek ievērota tiesību uz īpašumu garantija.

[41] Iesniedzējtiesa uzskata, ka tā varētu būt faktiska atsavināšana, kas, nepastāvot pilnīgai un iepriekšējai kompensācijai, būtu pretrunā Hartas 17. panta 1. punktam.

[42] Tā atzina, ka "nav pilnīgi aizliegts atņemt īpašumu", bet "tas var tikt darīts vienīgi sabiedrības interesēs, gadījumos un apstākļos, kuri ir paredzēti tiesību aktos, un ar noteikumu, ka par zaudējumiem laikus izmaksā taisnīgu kompensāciju".

[43] Spriedums Čehijas Republika/Parlaments un Padome, 135. punkts.

[44] Turpat, 136. punkts.

[45] Turpat, 137. punkts.

87. Šo garantiju varētu nodrošināt tikai ar kompensāciju īpašniekam, kuram viņa īpašums tiek atņemts, taču šāda iespēja Direktīvā 91/477 – redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Direktīvu 2017/853 – nav paredzēta.

88. Kāda no iestādēm, kas iestājušās lietā, ierosina novirzīt atbildību uz dalībvalstīm, apgalvojot, ka tieši tām ir jānodrošina, ka direktīvas tiek pareizi transponētas un ka, transponējot savās tiesību sistēmās Direktīvu 91/477 – redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Direktīvu 2017/853 – tās varēja noteikt atlīdzinājumus [46].

89. Šis viedoklis varētu būt pamatots, ja Savienības norma piešķir dalībvalstīm rīcības brīvību, bet ne tad, ja – kā tas ir šajā gadījumā – Direktīvas 91/477 6. pants, lasot to kopsakarā ar tās 7. panta 4.a punktu, nepieļauj, ka noteiktas pusautomātisko ieroču, kas pārveidoti par ieročiem tukšu patronu izšaušanai un savulaik tikuši likumīgi iegādāti, kategorijas varētu joprojām tikt likumīgi glabātas.

D. Tiesiskās paļāvības aizsardzības princips

90. "Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru tiesības atsaukties uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu ir tad, ja Savienības kompetentās iestādes ieinteresētajai personai ir sniegušas precīzu, beznosacījumu un saskaņotu apliecinājumu no kompetentiem un uzticamiem avotiem. Uz šīm tiesībām var atsaukties ikviena persona, kurai kāda Savienības iestāde vai struktūra, sniedzot tai precīzus solījumus, ir radījusi pamatotas cerības. Šādas garantijas, lai arī kāda būtu to paziņošanas forma, veido precīza, beznosacījumu un saskaņota informācija." [47]

91. Tāpat kā trīs šajā lietā iestājušās iestādes (Parlaments, Padome un Komisija), arī es uzskatu, ka iesniedzējtiesas nolēmumā nav norādīta neviena garantija, ko Savienības likumdevējs vai citas iestādes būtu sniegušas Direktīvas 91/477 A kategorijas 9. punktā klasificēto ieroču īpašniekiem, lai pamatotu cerības, ka tie varētu paturēt šos ieročus, kas ir iegādāti pirms 2017. gada 13. jūnija, izmantojot pārejas režīmu.

92. Savukārt pētījumos, kas veikti pirms grozījumiem, kas izdarīti ar Direktīvu 2017/853, tika norādītas atšķirības starp dalībvalstu regulējumiem attiecībā uz Direktīvas 91/477 piemērošanu un ieteikts noteikt vienotus kritērijus attiecībā uz trauksmes vai akustiskiem ieročiem, lai nepieļautu to pārveidošanu par īstiem šaujamieročiem [48].

93. Ņemot vērā Direktīvas 91/477 3. pantu, vispārēji bija paredzama stingrāku šaujamieroču turēšanas noteikumu ieviešana, savukārt tieši pirms reformas notikušais par šo tendenci liecina jau konkrēti.

[46] Konkrēti, šādi tiesas sēdē apgalvoja Eiropas Parlaments.

[47] Spriedums, 2019. gada 5. marts, *Eesti Pagar* (C-349/17, EU:C:2019:172), 97. punkts.

[48] Skat. spriedumu Čehijas Republika/Parlaments un Padome, 87. un 89. punkts, kā arī Komisijas 2015. gada 18. novembra Ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei "Padomes 1991. gada 18. jūnija Direktīvas 91/477/EEK par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli, kas grozīta ar 2008. gada 21. maija Direktīvu 2008/51/EK, REFIT novērtējums" (COM(2015) 751 final).

V. Secinājumi

94. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, ierosinu Tiesai atbildēt *Cour constitutionnelle* (Konstitucionālā tiesa, Beļģija) šādi:

Padomes Direktīvas 91/477/EEK (1991. gada 18. jūnijs) par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli – redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 17. maija Direktīvu (ES) 2017/853 – 7. panta 4.a punkts ir pretrunā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 17. un 20. pantam, jo:

dalībvalstīm nav atļauts pārejas režīmu, kas šajā normā ir noteikts attiecībā uz I pielikuma II daļas A kategorijas 6.–8. punktā klasificētajiem pusautomātiskajiem šaujamieročiem, attiecināt uz šiem pašiem ieročiem, kuri iekļaujas šīs direktīvas I pielikuma II daļas A kategorijas 9. punktā tāpēc, ka ir tikuši pārveidoti tukšu patronu izšaušanai, nedz arī attiecībā uz šiem ieročiem noteikt līdzīgu pārejas režīmu;

tajā nav paredzēts atlīdzinājums par likumīgi iegādātu ieroču īpašumtiesību un lietošanas tiesību atņemšanu gadījumos, kad to īpašnieki nevar izmantot Direktīvas 91/477 6. pantā reglamentēto izņēmuma iespēju saņemt atļauju.